

2. Tizhoosh H. R. Fuzzy Image Processing: Fuzzy sets [Електронний ресурс] / Tizhoosh // University of Waterloo. — 2015. — Режим доступу до ресурсу: <http://pami.uwaterloo.ca/tizhoosh/set.htm>.
3. Protocol for the verification of residential wastewater treatment technologies for nutrient reduction. — U.S.: EPA. — P.1—41.
4. Єремєєв І. С. Проблеми прийняття рішень в умовах невизначеності під час моніторингу довкілля / І. С. Єремєєв // Матеріали X міжнародної науково—технічної конференції «Системний аналіз та інформаційні технології». — К.: НТУУ «КПІ», 2008. — С. 171—172.
5. Bayesian Model Averaging: A Tutorial / J. A. Hoeting, D. Madigan, A. E. Raftery, C. T. Volinsky // Statistical Science. — 1999. — Vol.14, №4. — С. 382—417.

УДК 336.1:332(510)

Дмитро ЄФРЕМОВ*

ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ СУБНАЦІОНАЛЬНИХ ОДИНИЦЬ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ

ФОРМИРОВАНИЕ ФИНАНСОВЫХ РЕСУРСОВ СУБНАЦИОНАЛЬНЫХ ЕДИНИЦ В УСЛОВИЯХ ДЕЦЕНТРАЛИЗАЦИИ

THE DESIGN OF FINANCIAL RESOURCES FOR SUBNATIONAL UNITS UNDER DECENTRALIZATION CONDITIONS

Анотація. В Україні стратувала реформа із децентралізації та посилення економічних повноважень субнаціональних органів влади. Очевидно, що реформовані місцеві адміністрації мають отримати суттєво збільшені фінансові ресурси для виконання своїх повноважень, що ініціалізованою реформою однак не передбачається. Обсяг покладених на них обов'язків буде вищим за їх фінансові можливості. Для вирішення цієї проблеми доречно залучити досвід інших країн, що розвиваються, зокрема китайський із створення фінансових платформ місцевих органів влади.

Аннотация. В Украине стартовала реформа по децентрализации и усилению полномочий субнациональных органов власти. Очевидно, что реформируемые местные администрации должны получить существенно увеличенные финансовые ресурсы для выполнения своих полномочий, что инициализированной реформой однако не предусматривается. Объем возложенных на них обязанностей будет выше их финансовых возможностей. Чтобы решить эту проблему, целесообразно использовать опыт других развивающихся стран, в частности китайский по созданию финансовых платформ местных органов власти.

Abstract. The decentralization reform, aimed on economic empowerment of subnational governments, has recently started in Ukraine. Obviously, reformed local governments should get a substantial increase in financial resources to fulfill their mandate, that however would not be provided by initialized reform. The volume of their duties would be beyond their financial capabilities. To solve this problem, it is advisable to use the experience of other developing countries, in particular Chinese one, in establishing of financing platforms for local authorities.

В умовах ускладнення внутрішньополітичної та загострення соціально-економічної ситуації в Україні підвищеної актуальності набуває питання про характер фінансово-економічних відносин між центральною владою і органами місцевого самоврядування. Очевидно, що для ефективної реалізації своєї найважливішої функції — забезпечення громадян суспільними товарами та послугами — адміністрація регіону (міста, громади тощо) повинна мати необхідні повноваження, належну фінансову базу та управлінську автономію.

Сформований урядом України пакет реформ, спрямованих на децентралізацію влади, містить низку позитивних моментів: від збільшення фінансових ресурсів у розпорядженні нових адміністративних утворень до розширення їх політичних прав і адміністративних повноважень. Тим не менше, в окремих їх положеннях уже простежується невідповідність, зокрема, між обсягом повноважень, що передані на відповідальність громад, і величиною фінансових ресурсів, що залишатимуться в їх розпорядженні.

Китайська Народна Республіка — найуспішніша країна, серед тих, що розвиваються, яка має схожу систему фінансових відносин між центральною владою та субнаціональними одиницями. Розбудовуючи ринкові відносини в національному господарстві, вона зафіксувала на високому

* ЄФРЕМОВ Дмитро Петрович / Дмитрий ЕФРЕМОВ / Dmytro IEFREMOV — к.е.н., докторант кафедри макроекономіки та державного управління, ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана», vedim@ukr.net

рівні частку податкових надходжень, що залишається в розпорядженні місцевих органів влади (біля 50 %). Тим не менше їх все одно недостатньо для фінансування обсягу соціальних обов'язків, законодавчо закріплених за локальними адміністраціями. Останні у відповідь виробили спеціальний механізм подолання подібного дисбалансу — так звані фінансові платформи органів місцевої влади.

Фінансові платформи органів місцевої влади (ФПОМВ) являють собою створені територіальними адміністраціями посередницькі компанії, які позичають для них кошти в державних банків, трастових фондів або на ринку облігацій. Їх роль у залученні фінансів під проекти із забезпечення населення локальними суспільними благами є визначальною: частка місцевих боргів, розподілена серед них, перевищує 45 %.

Зазвичай подібні фірми є одночасно привілейованими підрядниками субнаціональної влади з будівництва інфраструктури в регіоні, їм у концесію можуть бути передані споруджені об'єкти, які пропонуються позичальникам в якості застави. Очевидно, що потоку майбутніх доходів від інфраструктурних проектів недостатньо для покриття витрат на них, тому місцева влада часто субсидує створені фінансові платформи заробленими від продажу власних природних ресурсів коштами, у першу чергу землі. Земельні ділянки в густонаселеній країні з високими темпами урбанізації завжди є привабливим активом, у тому числі й для застави, а тому місцева влада передає права на них до статутного капіталу власних ФПОМВ, чим суттєво розширює останнім кредитну пропозицію. Якщо цього недостатньо, субнаціональний уряд бере на себе додаткові зобов'язання, надаючи гарантії або виступаючи відповідачем по боргах своїх корпоративних посередників.

Таким чином, якщо на Заході локальна адміністрація території є вузловою ланкою в проектах державно-приватного партнерства, через механізми якого координує з приватним бізнесом зусилля із реалізації інфраструктурних проектів, то в Китаї широко практикується інша модель — створення державних фінансових платформ, через які акумулюються фонди, місце розміщення яких провінційна влада визначає самостійно. Самі ж ФПОМВ більше нагадують корпорації з розвитку, практика утворення яких при локальних органах влади спостерігається в деяких країнах (США, Росія), але з акцентом на позикових можливостях.

Кошти, залучені через корпоративних посередників китайськими локальними адміністраціями, в першу чергу розміщуються на їх території в капітальні проекти, здатні генерувати мультиплікативний інвестиційний ефект, об'єкти ж соціального та культурного призначення є для них другорядними. Щільна підтримка місцевої влади є, з одного боку, перевагою ФПОМВ, а з іншого — перешкодою для їх фінансової стабільності та розвитку.

Захоплення місцевих адміністрацій борговим фінансуванням місцевого розвитку містить у собі кілька потенційних загроз. Одна з них пов'язана з джерелами отримання позик. На початку десятих років ХХІ ст. найважливішими кредиторами ФПОМВ стали великі державні банки, на які припадає 79 % усіх позичених ними коштів, у той час як на кредити інших установ (трастових компаній) — лише 10 %, через продаж облігацій — 7 % і від вищих щаблів органів влади — всього 4 % [1, с. 9]. Накопичення боргів, частина яких має потенціал перетворитися на низькоякісні або безперспективні, несе ризики для стабільності банківської системи.

Складнощі можуть виникнути і з основним видом застави, яку банки отримують від фінансових платформ — правами на використання землі. Надаючи позику, банки беруть до уваги не тільки її площу та місцезнаходження, але й потенціал економічного зростання та урбанізації адміністративної одиниці, що намагається отримати кошти. Тим не менше, вартість землі не може розглядатися як стабільна та прогнозована: вона залежить від екзогенних по відношенню до бюджету факторів динаміки регіону, а також кон'юнктури китайського ринку нерухомості, на якому експерти [2, с. 9—10] відзначають ознаки перегріву та надування мильних бульбашок, породжених різноманітними спекуляціями. Коли ж відбудеться крах ринку нерухомості, породжене ним цунами може накрити усю фінансову систему країни.

Судячи з того, що темпи зростання боргів провінційних адміністрацій після 2010 р. в абсолютному виразі уповільнилися, а у відносному — навіть знизилися, керівництво країни серйозно ставиться до цієї проблеми та вживає заходів для її подолання. У 2010 р. Державна рада КНР запровадила систему контролю за кредитуванням через механізми фінансових платформ територіальних урядів, зобов'язала останніх відмовитися від тіньового банківництва, коли запозичення здійснюються не безпосередньо в банках, а в спеціально створених посередницьких структурах під вищі відсотки. З 2012 р. Національною комісією з реформ і розвитку введено дозвільні нормативи випуску фінансовими платформами облігацій лише за умови, що відношення їх пасивів до активів не перевищує 90 %, а також встановлено ліміти по боргам ФПОМВ, за якими локальні адміністрації, що їх створили, можуть брати зобов'язання із погашення або надавати гарантії. Локальним адміністраціями заборонено передавати суспільно значимі споруди (школи, лікарні, урядові будівлі) до статутного капіталу ФПОМВ з їх подальшим використанням у якості застави. А інструкціями Китайської банківської регуляторної комісії банкам заборонено кредитувати слабкі у

фінансовому відношенні ФПОМВ і надавати кошти під проекти, попередньо неузгоджені з Державною радою КНР [2, с. 11]. Їх можна оцінити як спрямовані на обмеження можливостей місцевих чиновників, зацікавлених у покращенні економічної ситуації на керованих ними територіях, забезпечувати його за рахунок боргового фінансування.

Таким чином, систему фінансових платформ для місцевих органів влади можна розглядати як безпечну та корисну для запровадження в країнах, де здійснюється децентралізація, зокрема в Україні. Умовою її ефективної роботи є передача прав на розпорядження ресурсами території в відання субнаціональних органів влади. Лише підкріплена широкою фінансовою базою під контролем локальних адміністрацій реформа із децентралізації в Україні виявиться ефективною.

Література:

1. Lu Y., Sun T. Local government financing platforms in China: a fortune or misfortune? / Y. Lu and T. Sun // IMF Working Paper. European Department and Capital Markets Department. — 2013. — № 243. — 29 p.
2. Sano J. Local government debt structures in China and the central government's response / J. Sano // Pacific Business and Industries. — 2014. — Vol. XIV, № 52. — P. 2—20.

УДК 332.122(477.44)(043.2)

Олександра ЄФРЕМОВА *

ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ СТРАТЕГІЇ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

ПРАКТИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ РЕАЛИЗАЦИИ ГОСУДАРСТВЕННОЙ СТРАТЕГИИ РЕГИОНАЛЬНОГО РАЗВИТИЯ УКРАИНЫ

PRACTICAL ASPECTS OF IMPLEMENTATION OF THE STATE STRATEGY OF REGIONAL DEVELOPMENT IN UKRAINE

Анотація. Висвітлено шляхи розвитку малого підприємництва при реалізації державної стратегії регіонального розвитку України шляхом впровадження Стратегії збалансованого регіонального розвитку Вінницької області. Аргументовано основні конкурентні переваги та проблеми розвитку Вінницької області, як центрального регіону у аграрному секторі економіки України.

Аннотация. В научной работе отражены пути развития малого предпринимательства при реализации государственной стратегии регионального развития Украины путем внедрения Стратегии сбалансированного регионального развития Винницкой области. Аргументировано основные конкурентные преимущества и проблемы развития Винницкой области, как центрального региона в аграрном секторе экономики Украины.

Abstract. In the scientific work are highlighted the ways of small entrepreneurship development during the realization of state strategy of regional development of Ukraine through the introduction of balanced regional development Strategy of Vinnytsia region. Argued the main competitive advantages and problems of development of Vinnytsya region like of the Central region in the agrarian sector of Ukraine.

Сучасна ефективна ринкова система передбачає існування та тісну взаємодію підприємств великого, середнього та малого типу. В розвинутих країнах світу мале підприємництво виступає дієвим регулюючим суб'єктом економіки, що формує високий рівень конкуренції та попереджає неконтрольований ріст цін на ринку; володіє великим творчим потенціалом і наповнює ринок новим асортиментом продукції, миттєво реагуючи на різноманітні мінливі потреби споживача, а також скорочує рівень існуючого безробіття, як основне джерело зайнятості. Виступаючи в сучасній ринковій економіці самостійною ініціативною діяльністю, мале підприємництво в аграрній Україні інтерпретується як провідна форма господарювання для нових власників, що спрямована на одержання прибутку та задоволення потреб суспільства шляхом забезпечення його необхідною продукцією, роботами та послугами.

В умовах інтенсивної міжнародної конкуренції, глобалізації та постійних технологічних змін, Україна має першочергово, зосередити увагу на забезпеченні розвитку малого підприємництва в аграрному секторі економіки країни. Невирішеними питаннями для України залишаються відсут-

* ЄФРЕМОВА Олександра Сергіївна / Александра ЕФРЕМОВА / Oleksandra IEFREMOVA — аспірант, Київський національний торговельно-економічний університет, e-mail: celebrities31@gmail.com